



UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Starożytne i bizantyńskie dzieje Bałkanów

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Bałkanistyka		Cykl dydaktyczny 2024/25	
Specjalność -		Kod zajęć 03BAKS.13K.05216.24	
Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Anna Kotłowska		
Prowadzący zajęcia	Anna Kotłowska		
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin		Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie studentom wiedzy z zakresu historii ustroju społeczeństw bałkańskich czasów starożytności i średniowiecza.
C2	Zapoznanie studentów z procesami przemian etnicznych na Bałkanach przełomu starożytności i średniowiecza.
C3	Przekazanie studentom wiedzy z zakresu antycznego i średniowiecznego dziedzictwa, które ma znaczenie dla współczesnych społeczeństw i państw bałkańskich.
C4	Uświadomienie studentom znaczenia przemian cywilizacyjnych czasów starożytności i średniowiecza oraz ich wpływu na dzisiejszy kształt polityczny Półwyspu.
C5	Ukazanie studentom różnorodności społeczno-kulturowej Bałkanów czasów starożytności i średniowiecza.

Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna podstawowe formy ustrojowe społeczeństw bałkańskich czasów starożytności i średniowiecza.	BAK_K1_W02, BAK_K1_W04	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
W2	zna różnorodność etniczno-kulturową Bałkanów czasów starożytności i średniowiecza.	BAK_K1_W02, BAK_K1_W04, BAK_K1_W05	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
W3	rozumie wpływ procesów społecznych i cywilizacyjnych czasów starożytności i średniowiecza na dzisiejszy kształt etniczny, polityczny i kulturowy Bałkanów.	BAK_K1_W01, BAK_K1_W02, BAK_K1_W03	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi wskazać elementy dziedzictwa antycznego i średniowiecznego obecne we współczesnych społeczeństwach Półwyspu Bałkańskiego.	BAK_K1_U01, BAK_K1_U05	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
U2	potrafi przeprowadzić analizę przyczyn przemian etnicznych z czasów przełomu starożytności i średniowiecza, które miały fundamentalny wpływ na współczesny kształt Półwyspu Bałkańskiego.	BAK_K1_U01, BAK_K1_U02, BAK_K1_U05	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
U3	potrafi przeprowadzić analizę z komentarzem tekstu źródłowego (w tłumaczeniu na j. polski) z zakresu realiów historycznych czasów starożytności i średniowiecza.	BAK_K1_U04, BAK_K1_U05	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów właściwie i w godny sposób uczestniczyć w życiu kulturalnym, rozumiejąc indywidualną wrażliwość kulturową i pamięć historyczną obywateli państw bałkańskich.	BAK_K1_K01, BAK_K1_K02, BAK_K1_K03, BAK_K1_K06	Egzamin ustny, Kolokwium ustne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K2	jest gotów aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym i kulturalnym z poszanowaniem lokalnej różnorodności kulturowej, dzięki nabyciu wrażliwości, którą daje wiedza o wielowiekowej, a czasem i ponad tysiącletniej tradycji regionu.	BAK_K1_K03, BAK_K1_K06	Egzamin ustny, Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Semestr 1. Bałkany epoki brązu: zagadnienia wstępne.	W1, U3, K1, K2	Wykład
2.	Semestr 1. Bałkany epoki brązu: pierwsze cywilizacje, wynalezienie pisma i jego znaczenie, ustrój pierwszych państw.	W1, U3, K1, K2	Wykład
3.	Semestr 1. Grecja starożytna: znaczenie cywilizacyjne.	W1, U1, U3, K1, K2	Wykład
4.	Semestr 1. Grecja starożytna: specyfika ustrojowa.	W1, W3, U1, U3, K1, K2	Wykład
5.	Semestr 1. Macedonia starożytna: ustrój i społeczeństwo.	W1, W2, U3, K1, K2	Wykład
6.	Semestr 1. Ilirowie, Dakowie, Trakowie.	W1, W2, U1, U3, K1, K2	Wykład
7.	Semestr 1. Bałkany w ramach państwa rzymskiego.	W1, W2, W3, U1, U3, K1, K2	Wykład
8.	Semestr 2. Wielkie migracje IV-VII w. na Bałkanach i ich wpływ na stosunki społeczno-etniczne. Pierwsze ludy turkijskie: Hunowie i Awarowie na Półwyspie Bałkańskim.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład
9.	Semestr 2. Przybycie Słowian na Bałkany. Najwcześniejsze informacje o Słowianach w źródłach greckich i łacińskich.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład
10.	Semestr 2. Początki państwa bułgarskiego i jego dzieje (VII - XIV w.).	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład
11.	Semestr 2. Początki państwa serbskiego i jego dzieje (VII - XIV w.).	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład
12.	Semestr 2. Cesarstwo Rzymskie w średniowieczu: cywilizacja bizantyjska i jej znaczenie na kulturę Słowian bałkańskich.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład
13.	Semestr 2. Ekspansja państwa osmańskiego i upadek Cesarstwa; znaczenie powszechnodziejowe roku 1453.	W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład

Informacje dodatkowe

Semestr 1

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Opanowanie treści przedmiotowych, aktywność, omówienie szczegółowe lektury dodatkowej, zaliczenie kolokwium.

Semestr 2

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Opanowanie treści przedmiotowych, aktywność, omówienie szczegółowe lektury dodatkowej, pozytywna ocena z egzaminu.

Literatura

Obowiązkowa

1. Bonarek J., Czekalski T., Sprawski S., Turlej S., Historia Grecji. Kraków 2005.
2. Daicoviciu H., Dakowie. Warszawa 1969.
3. Danov Ch., Trakowie. Warszawa 1987.
4. Kulesza R., Starożytna Sparta. Poznań 2003.
5. Ostrogorski G., Dzieje Bizancjum. Warszawa 1967; 2 ed. 1968; 3 ed. 2008.
6. Runciman S., Teokracja bizantyjska. Warszawa 1982; Katowice 2008.
7. Runciman S., Upadek Konstantynopola 1453. 2 ed. Warszawa 1994.
8. Press L., Życie codzienne na Krecie w państwie króla Minosa. Warszawa 1972.

Dodatkowa

1. Hammond N.G.L., Dzieje Grecji. Oxford 1959; Warszawa 1973; 1977; 1994.
2. Hansen M.H., Demokracja ateńska w czasach Demostenesa. Warszawa 1999 (książka szczególnie wartościowa).
3. Leśny J., Studia nad początkami serbskiej monarchii Nemaniczków. Wrocław 1989.
4. Pająkowski W., Illirowie. Poznań 1981.
5. Wasilewski T., Bizancjum i Słowianie w IX w. Studium z dziejów stosunków politycznych i kulturalnych. Warszawa 1972.
6. Zakrzewski K. Historia Bizancjum. Kraków 1999 (reprint z 1938, ale nadal jedyny polski podręcznik).

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Semestr 1

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
------------------------	---

Wykład	30
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie do zaliczenia	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 2

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do egzaminu	40
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
BAK_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny swej interdyscyplinarnej wiedzy bałkanistycznej i uznania jej znaczenia w rozwiązywaniu problemów w pracy zawodowej i życiu społecznym oraz konsultowania problemów, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać, z przedstawicielami odpowiednich dziedzin naukowych w celu ich krytycznej interpretacji oraz znalezienia adekwatnych rozwiązań
BAK_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do eksponowania znaczenia bałkanistyki dla prawidłowego funkcjonowania dialogu międzykulturowego oraz demonstrowania roli Bałkanów w kształtowaniu kulturowego, literackiego i społecznego oblicza Europy
BAK_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania odpowiedzialnych działań na rzecz poszanowania tradycji literackiej i dziedzictwa kulturowego Bałkanów
BAK_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przestrzegania zasad rzetelności zawodowej związanej z poszanowaniem dóbr kultury, dziedzictwa literackiego i własności intelektualnej oraz respektowania etycznego wymiaru badań naukowych oraz życia zawodowego i społecznego
BAK_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wynajdywać, analizować, ewaluować, selekcjonować i wykorzystywać informacje dotyczące kultury, języków, literatury, dziejów, życia społecznego i politycznego Półwyspu Bałkańskiego z wykorzystaniem ujęć teoretycznych i źródeł faktograficznych
BAK_K1_U02	Absolwent/ka potrafi stosując narzędzia naukowe literaturoznawstwa, historii, nauk o kulturze i religii oraz językoznawstwa, wykonywać operacje badawcze pozwalające na kompleksowe rozpatrywanie bałkanistycznych problemów literackich i kulturowych w typowych sytuacjach poznawczych, komunikacyjnych i w relacjach instytucjonalnych
BAK_K1_U04	Absolwent/ka potrafi organizując prace indywidualną lub zespołową, porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie bałkanistyki w języku polskim i językach kierunkowych
BAK_K1_U05	Absolwent/ka potrafi przygotować plan pracy indywidualnej i w zespole, rozdzielać i wykonywać przydzielone zadania, planować własny ustawiczny rozwój ze świadomością konieczności kontynuacji uczenia się i aktualizacji zdobytej wiedzy i umiejętności
BAK_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym zakresie terminologię, ujęcia teoretyczne i metodologiczne literaturoznawstwa, historii, nauk o kulturze i religii oraz językoznawstwa, a także ich interdyscyplinarny charakter w odniesieniu do badań bałkanistycznych
BAK_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w zakresie zaawansowanym specyfikę krajów Półwyspu Bałkańskiego, ich historię, języki, przestrzeń kulturową i społeczną
BAK_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie literatury krajów Półwyspu Bałkańskiego, ich historię oraz związki literatur poszczególnych krajów bałkańskich w ich wzajemnych analogiach i różnicowaniach
BAK_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie związki kultury i literatury bałkańskiej z kulturową tradycją europejską, śródziemnomorską, folklorystyczną, otomańską i bizantyńską uwzględniające religijne różnicowanie społeczeństw bałkańskich
BAK_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie etniczną i geopolityczną strukturę Bałkanów, jej diachroniczne i synchroniczne uwarunkowania i przejawy oraz ich odzwierciedlenie w wytworach literackich i kulturowych